

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

PRAKTIJKONDERSTEUNER HUISARTSENZORG

Christelijke Hogeschool Ede

ADVIESRAPPORT

JULI 2023

Inhoud

1	Procedure NVAO	3
2	Nieuwe opleiding	4
	2.1 Algemene gegevens	4
	2.2 Profiel	4
	2.3 Panel	4
3	Oordeel	5
4	Sterke punten	6
5	Voorwaarden en aanbevelingen	7
6	Beoordeling	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
	6.3 Standaard 3: Toetsing	12
	6.4 Graad en CROHO-onderdeel	13

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	Christelijke Hogeschool Ede
Opleiding	Associate degree Praktijkondersteuner Huisartsenzorg
Varianten	Voltijd: Nee. Deeltijd: Ja. Duaal: Nee.
Graad	Associate degree
Afstudeerrichtingen	N.v.t.
Locaties	Ede
Studieomvang	120 EC ²
CROHO-onderdeel³	Gezondheidszorg

2.2 Profiel

De Christelijke Hogeschool EDE (CHE) is voornemens op 1 september 2024 de Associate degree-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts (Ad POH) te starten.

De tweejarige opleiding Ad POH kenmerkt zich door een focus op preventie, monitoring, begeleiding, voorlichting en educatie bij patiënten met (risico op) chronische aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, diabetes en COPD. Vooral het stimuleren van een gezonde leefstijl en zelfmanagement bij patiënten is een essentiële taak van de praktijkondersteuner die daarmee een belangrijke maatschappelijk functie vervult.

Het onderwijs wordt in deeltijd verzorgd (twee varianten) en een relevante werkplek is vereist. Dit sluit goed aan bij de doelgroep (veelal werkende doktersassistenten). De opleiding is met de toegankelijkheid voor mbo-4-opgeleiden (zoals doktersassistenten) uniek in zijn soort. De opleiding wil tegelijkertijd voorzien in een aansluiting op de hbo-bachelor Verpleegkunde en biedt daarmee ook carrièreperspectief ná afronding van de opleiding. Deze carrièreperspectieven zijn goed voor de student en goed voor de sector.

2.3 Panel

Samenstelling

- Lic. Anne Vanmaercke, voorzitter
Strategisch adviseur van de algemeen directeur en docent Handelswetenschappen en Bedrijfskunde, VIVES Hogeschool (Kortrijk, België)
- Drs. Berendineke Steenbergen MBA, panellid
Extern auditor bij NQA, partner van Pons Academie (opleidingsinstituut voor het sociale werkveld), Utrecht
- Rineke van Woerden, panellid
Regiomanager, programmaleider Ouderenzorg bij Hadoks (verleent diensten aan huisartsen in de regio Haaglanden) tot 2022, Den Haag
- Koen Wijsman MSc, panellid (student)
Student master Geneeskunde Leids Universitair Medisch Centrum, master Health Care Management aan de Erasmus Universiteit Rotterdam afgerond in 2021.

Ondersteuning

- Barbara Roemers, gecertificeerd secretaris
- Anne Klaas Schilder, beleidsmedewerker en procescoördinator NVAO

Locatiebezoek

Ede, 20 juni 2023

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief onder voorwaarden over de kwaliteit van de opleiding Ad Praktijkondersteuner Huisartsenzorg (Ad POH) van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE). De opleiding voldoet aan standaard 1 en voldoet ten dele aan standaard 2 en 3 van de criteria in het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De nieuwe opleiding in Ede leidt op tot praktijkondersteuner voor huisartsenpraktijken. Het werk van een praktijkondersteuner raakt aan dat van een verpleegkundige. De opleiding is daarom inhoudelijk nauw verwant aan de hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde. Tegelijkertijd is op hoofdlijnen helder hoe een praktijkondersteuner zich verhoudt tot een verpleegkundige. In de detailbeschrijving van het doel van de opleiding (de 'beoogde leerresultaten') mag dit nadrukkelijker naar voren komen. Verder adviseert het panel om de focus van de opleiding op chronische ziekten ook kenbaar te maken in de opleidingsnaam.

Het onderwijs wordt in deeltijd verzorgd en een relevante werkplek is vereist. Dit past goed bij de doelgroep (die onder meer bestaat uit werkende doktersassistenten). De opleiding is met de toegankelijkheid voor mbo-4-opgeleiden (zoals doktersassistenten) uniek in zijn soort. De opleiding wil ook voorzien in een aansluiting op de hbo-bachelor Verpleegkunde. Deze ruime aandacht voor carrièreperspectieven is goed voor studenten en goed voor de zorgsector.

De docenten zijn hoog opgeleid en algemeen onderwijskundig geschoold. Ze zijn werkzaam in het vakgebied. Dat stelt hen in staat om tijdens de lessen de werkpraktijk realistisch te benaderen. Het curriculum is overzichtelijk en de focus op chronische aandoeningen komt duidelijk naar voren in de drie modules die specifiek gericht zijn op cardiovasculair risicomanagement, diabetes en astma en COPD. Hoe in de opbouw van het programma en in het onderwijs rekening gehouden wordt met de specifieke kenmerken van de doelgroep (hoofdzakelijk mbo-4-opgeleide doktersassistenten), is nog niet voldoende duidelijk. Daarom komt het panel tot het oordeel 'voldoet ten dele' voor standaard 2.

De toetsing past bij de CHE en bij een opleiding waarin het leren op de werkplek centraal staat. De opleiding heeft verschillende procedures om de kwaliteit van de toetsing te bewaken. Het panel meent wel dat het toetsen meer gericht kan worden op studenten helpen bij hun leerproces en dat het een gemis is dat in de toetscommissie en in de examencommissie nog niet iemand zit met Ad POH-specifieke kennis.

De opleiding beschikt over een goed uitgewerkt CHE-breed Ad-afstudeerprotocol, maar de opleidingsspecifieke uitwerking (waar studeert de student Ad POH nu precies op af?) is nog niet voldoende. Daarom komt het panel tot het oordeel 'voldoet ten dele' voor standaard 3.

Het panel is enthousiast over het initiatief tot deze opleiding die voorziet in een belangrijke maatschappelijke behoefte en moedigt de opleiding aan door te pakken met de uitwerking om aan de voorwaarden te voldoen.

De voorwaarden zijn:

Maak de typische Ad-kenmerken zichtbaar, denkend aan de instromende student:

- Verduidelijk hoe het programma (opbouw, leerinhouden) rekening houdt met de instroom.
- Verduidelijk hoe in didactisch opzicht rekening wordt gehouden met de instromende student.
- Verduidelijk hoe docenten voorbereid worden op de instromende student.

Verschaf meer informatie over het afstuderen:

- Geef aan welke producten naast de *position paper* deel uitmaken van het afstudeerdossier.
- Geef aan op welke CanMEDS-rollen de student beoordeeld wordt.
- Geef aan op welke van de 18 beoogde leerresultaten de student beoordeeld wordt.
- Lever de (semi-)definitieve toetsmatrijs van het afstuderen aan.
- Geef aan wie (functies, geen namen) de eindgesprekken voeren en de beoordelingen opstellen.

De opleiding mag starten. De geplande startdatum van 1 september 2024 is niet in het geding. De opleiding krijgt een jaar de tijd om aan te tonen dat aan de genoemde voorwaarden voldaan is.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet ten dele
3. Toetsing	Voldoet ten dele
Eindoordeel	Positief onder voorwaarden

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Maatschappelijke focus
De opleiding focust op een specifieke, groeiende groep patiënten: patiënten met chronische aandoeningen.
2. Aandacht voor carrièreperspectief
De opleiding spant zich in om carrièrepaden te faciliteren (mbo > associate degree > hbo-bachelor)
3. Grote betrokkenheid, breed draagvlak
Studenten, docenten, opleidingsdirecteuren etc. zijn nauw betrokken bij het ontwerp- en ontwikkeltraject. Werkveld (werkgevers en belangenorganisaties) zijn nauw betrokken bij het ontwerp- en ontwikkeltraject.
4. Onderwijsmodel past bij doelgroep
Het onderwijsmodel is sterk (twee varianten deeltijdonderwijs en een verplichte relevante werkplek) en past goed bij de instromende studenten (doktersassistenten in huisartsenpraktijken)
5. Goed docententeam
Docenten zijn hoogopgeleid, kennen het werkveld en zijn enthousiast.
6. Rollenspellen
Via rollenspellen raken studenten vertrouwd met verschillende communicatiestijlen (“meertaligheid”) die ze in praktijk moeten brengen in het contact met verschillende partijen (patiënten, artsen, zorgverzekeraars etc.) Bovendien past het interactieve karakter van rollenspellen goed bij deze studenten.
7. Toetsing passend bij instelling en opleiding
Er is een duidelijke visie op toetsing, in lijn met de toetsvisie van de CHE en passend bij een opleiding waarin studenten vooral leren op hun werkplek.
8. Degelijke aanmeldprocedure en overeenkomst werkplekieren
Met iedere aankomende student wordt een gesprek gevoerd en vervolgens wordt, na het uitvoeren van een werkplekscan, een tripartite overeenkomst (student-werkgever-onderwijsinstelling) gesloten.

5 Voorwaarden en aanbevelingen

Voorwaarden

Met het oog op de basiskwaliteit van de opleiding legt het panel voorwaarden op waaraan de opleiding moet voldoen. De voorwaarden zijn:

Maak de typische Ad-kenmerken zichtbaar, denkend aan de instromende student:

- Verduidelijk hoe het programma (opbouw, leerinhouden) rekening houdt met de instroom.
- Verduidelijk hoe in didactisch opzicht rekening wordt gehouden met de instromende student.
- Verduidelijk hoe docenten voorbereid worden op de instromende student.

Verschaft meer informatie over het afstuderen:

- Geef aan welke producten naast de *position paper* deel uitmaken van het afstudeerdossier.
- Geef aan op welke CanMEDS-rollen de student beoordeeld wordt.
- Geef aan op welke van de 18 beoogde leerresultaten de student beoordeeld wordt.
- Lever de (semi-)definitieve toetsmatrijs van het afstuderen aan.
- Geef aan wie (functies, geen namen) de eindgesprekken voeren en de beoordelingen opstellen.

Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen in aanvulling op de voorwaarden.

1. Naam opleiding
Overweeg om de S van Somatiek toe te voegen aan de opleidingsnaam (Ad POH-S in plaats van Ad POH) om duidelijk te maken dat de Ad-praktijkondersteuners van de CHE zich in principe alleen met patiënten met chronische aandoeningen zullen bezighouden.
2. Niveau en functie praktijkondersteuner
Zorg ervoor dat in de formulering van hetgeen de praktijkondersteuner moet weten en kunnen (beoogde leerresultaten) het niveau en de functiespecifieke kenmerken van de praktijkondersteuner duidelijker naar voren komen.
3. Behoeften regio Ede
Onderzoek de behoefte aan een specifiek type praktijkondersteuners in de regio Ede. Anders gezegd, onderzoek in welk opzicht patiënten met chronische aandoeningen in de regio Ede zich onderscheiden van patiënten met chronische aandoeningen in andere regio's en welke consequenties daaraan verbonden kunnen worden voor het programma.
4. Tripartite overeenkomst
Leg in de overeenkomst tussen werkgever, student en onderwijsinstelling (tripartite overeenkomst) afspraken vast over het aantal uren begeleiding dat de student op de werkplek krijgt van de praktijkbegeleider.
5. Digitale leeromgeving
Maak de digitale leeromgeving zo rijk en inspirerend mogelijk, gezien het belang van het leren op afstand in deze opleiding. (Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van korte webcolleges (kennisclips), quizen, zelftoetsen, mindmaps, fora etc.)
6. Examencommissie en toetscommissie
Benoem in de examencommissie en in de toetscommissie iemand die beschikt over inhoudelijke, POH-specifieke kennis.
7. Toetsen waar studenten van leren
Ontwikkel een visie en een toetsplan voor tussentijds toetsen ('formatief' toetsen) van studenten, zodat ze goed zicht krijgen op hun ontwikkeling en gericht kunnen werken aan verbeterpunten voordat ze de 'echte' toets (de 'summatieve' toets) afleggen.
8. Beoordeling excellent
Maak duidelijk waar studenten aan moeten voldoen om een beoordeling 'excellent' te krijgen.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Rol van de praktijkondersteuner

De Associate degree-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts (Ad POH) leidt praktijkondersteuners voor huisartsen op. De tweejarige opleiding Ad POH kenmerkt zich door een focus op preventie, monitoring, begeleiding, voorlichting en educatie bij patiënten met (risico op) chronische aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, diabetes, astma en COPD. Vooral het stimuleren van een gezonde leefstijl en zelfmanagement bij patiënten (die 'probleemeigenaar' zijn en moeten blijven) is een belangrijke taak van de praktijkondersteuner. De opleiding is inhoudelijk sterk verweven met de hbo-bachelor Verpleegkunde (hbo-V) van de CHE, omdat het werk van een praktijkondersteuner raakt aan dat van een verpleegkundige (denk aan de CanMEDS-rollen), al werkt een praktijkondersteuner in een andere context. Een praktijkondersteuner moet, zo leggen de werkveld-vertegenwoordigers uit, beschikken over een verpleegkundige blik, zonder daarbij over te hoeven gaan tot verpleegkundig handelen. (Een praktijkondersteuner is dan ook niet BIG-geregistreerd, een verpleegkundige is dat wel.)

Het panel stelt samen met de opleiding vast dat de opleiding met name gericht is op somatische zorg (niet op jeugdzorg, ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg). Het panel waardeert het dat de opleiding een realistische keuze heeft gemaakt en niet ambieert om praktijkondersteuners voor diverse patiëntendoelgroepen op te leiden. Het panel adviseert om dat expliciet te maken in de opleidingsnaam (POH-S in plaats van POH), zodat voor iedereen helder is waartoe de opleiding precies opleidt.

Maatschappelijke behoefte hand in hand met carrièremogelijkheden voor student

Huisartsenpraktijken kampen met een groeiend tekort aan praktijkondersteuners en met deze opleiding kunnen onder andere mbo-opgeleide doktersassistenten intern doorgroeien. Het huidige opleidingsaanbod voorziet daarin nog niet. De Ad POH is daarmee uniek. Het panel heeft er veel waardering voor dat de CHE als eerste deze weg inslaat en hoopt op navolging door andere hogescholen.

De nauwe verwantschap met hbo-V maakt dat studenten die daar belangstelling voor hebben (of later nog ontwikkelen) via een hbo-V (van de CHE) verder door kunnen groeien. Het panel vindt het prijzenswaardig dat de opleiding zich richt op het faciliteren van mogelijke carrièrepaden (mbo-ad-hbo) met het oog op het behouden van zo veel mogelijk zorgprofessionals voor de zorgsector.

Betrokkenheid van belanghebbenden

Bij de ontwikkeling van de Ad POH zijn vanaf het allereerste begin veel interne en externe belanghebbende betrokken, waaronder huisartsen, de belangenvereniging voor praktijkondersteuners (NVvPO), de landelijke huisartsenvereniging (LHV), studenten, docenten, directeuren etc. Dat heeft geleid tot een stevig draagvlak voor het profiel. Input van betrokkenen (bijvoorbeeld voor wat betreft aandacht voor zorgverzekeraars, voor betaalbaarheid van medicatie etc.) heeft aantoonbaar zijn beslag gevonden.

Het panel vraagt zich af of een praktijkondersteuner in de regio Ede hetzelfde is en hetzelfde moet weten en kunnen als een praktijkondersteuner in de randstad, Limburg of Groningen. Mogelijk is dat onderscheid beperkt, maar nader onderzoek naar de behoefte aan regionale profilering kan waardevol zijn, omdat de afgestudeerden hoofdzakelijk werkzaam zullen zijn in (de omgeving van) Ede. Mede omdat de contacten met het werkveld uitstekend zijn, denkt het panel dat eventuele regio-specifieke behoeften snel te achterhalen zijn.

Beoogde leerresultaten

Tijdens de visitatie komt in de gesprekken overtuigend naar voren dat de functie van praktijkondersteuner een typische niveau 5-functie is en zich onderscheidt van de hbo-bachelor verpleegkundige die op niveau 6 functioneert en de mbo-doktersassistent die op niveau 4 functioneert. De beoogde leerresultaten hebben betrekking op (1) methodisch preventieve zorg verlenen, (2) kwaliteit, veiligheid en organiseren, (3) medische kennis, (4) verpleegkundige gespreksvoering, (5) professionele identiteit en (6) specifieke zorg. De beoogde leerresultaten passen bij de functie van praktijkondersteuner, al meent het panel dat de beoogde leerresultaten wat explicieter toegeschreven kunnen worden naar de functiespecifieke kenmerken van de praktijkondersteuner, bijvoorbeeld door een vertaalslag te maken van wat momenteel onder de indicatoren per leerresultaat beschreven staat. Ook de koppeling met niveau 5 kan nog versterkt worden. Het panel adviseert om daar de recent geactualiseerde beschrijving van niveau 5 van het Landelijk Overlegplatform Associate degrees (versie november 2022) bij te gebruiken en om eenduidige definities op te stellen van laag-, midden- en hoogcomplexiteit zorg.

Samenvatting

De Ad POH van de CHE leidt op tot praktijkondersteuner voor huisartsenpraktijken. Interne en externe stakeholders zijn intensief betrokken geweest bij het traject en hun input is aantoonbaar meegenomen. De opleiding is mede op aanraden van de sector nauw verwant met de hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde. Tegelijkertijd is helder hoe een praktijkondersteuner zich verhoudt tot een verpleegkundige. In de beoogde leerresultaten mag dit nadrukkelijker naar voren komen. Zowel in de inhoudelijke detaillering als in de koppeling met niveau 5.

Het panel waardeert het dat de opleiding gekozen heeft voor een focus op somatiek (chronische ziekten) en niet ambieert om praktijkondersteuners voor meerdere patiëntendoelgroepen (jeugd, ouderen, GGZ) op te leiden. Met het oog op transparantie richting werkveld en studenten adviseert het panel om dat ook expliciet te maken in de opleidingsnaam.

De opleiding is met de toegankelijkheid voor mbo-4-opgeleiden uniek in zijn soort. De opleiding voorziet met de aansluiting op de hbo-bachelor Verpleegkunde ook in carrièreperspectief na afronding van de opleiding. Het panel heeft veel waardering voor deze aandacht voor carrièreperspectieven. Ze zijn goed voor de student en goed voor de sector. De opleiding verdient een compliment voor deze maatschappelijke oriëntatie en betrokkenheid.

Alles overwegende concludeert het panel dat de opleiding voldoet aan de criteria van standaard 1.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet ten dele

Bevindingen en overwegingen

Onderwijsconcept en instroom

Het onderwijsconcept leunt op twee belangrijke pijlers: deeltijdonderwijs en werkplekleren. De opleiding wordt aangeboden in twee varianten van deeltijdonderwijs. Bij de ene variant heeft de student één lesdag in de drie weken, aangevuld met online onderwijs. Bij de andere variant heeft de student elke week een lesdag (telkens tweemaal een korte en dan eenmaal een lange dag), eveneens aangevuld met online onderwijs. In beide varianten staat het leren op de werkplek (veelal in een huisartsenpraktijk) centraal. Met deze twee varianten kunnen studenten kiezen voor intensieve of voor minder intensieve begeleiding. Het panel vindt dat een sterk concept. Ook vindt het panel het verstandig dat een relevante werkplek een vereiste is bij aanvang van de opleiding. Het concept van deeltijdonderwijs met een verplichte werkplek is bepalend voor de instroom en voorkomt aanmeldingen van kandidaten die net een havo- of mbo-opleiding hebben afgerond. Daarbij komt dat de opleiding een degelijke *intake* procedure hanteert om de kwaliteit van de instroom te bewaken: met iedere aankomende student wordt een gesprek gevoerd en vervolgens wordt, na het uitvoeren van een werkplekscan, een tripartite overeenkomst (student-werkgever-onderwijsinstelling) gesloten. Het panel adviseert in deze overeenkomst afspraken vast te leggen over vorm en aantal uren begeleiding op de werkplek. Huisartsen (en/of eventueel begeleidende verpleegkundigen) hebben het altijd druk en studenten moeten desondanks een beroep op hen kunnen doen, zeker gezien het belang van het werkplekleren binnen deze opleiding.

Het onderwijsconcept is studentgericht; studenten hebben in belangrijke mate zelf de regie over hun leerpad en kunnen zelf keuzes maken, onder andere voor wat betreft hun longitudinale persoonlijke professionele ontwikkeling. Bovendien leren studenten niet alleen van hun docenten en praktijkbegeleiders, maar ook van elkaars cases die tijdens de lesdagen (intervisie) ingebracht worden. Het panel heeft waardering voor deze studentgerichte benadering en vindt met name de regie die studenten zelf hebben over de (verdere) ontwikkeling van hun professionele identiteit passend bij onderwijs dat zich richt op werkenden.

Curriculum

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten vertaald naar een overzichtelijk tweejarig curriculum met een mooie opbouw in thema's. Elk curriculumonderdeel draagt bij aan de ontwikkeling van de student met betrekking tot een specifiek leerresultaat. Wel mist het panel daarbij de typische kenmerken van Ad-onderwijs (denk aan vereenvoudigde taal, kleinere stappen etc. dan bij hbo-bacheloronderwijs). Ook mist het panel de regionale kleuring waarin Ad-onderwijs zich doorgaans onderscheidt van hbo-bacheloronderwijs.

Uit het curriculumoverzicht komt naar voren welke modules overlap vertonen met verpleegkunde en welke specifiek gericht zijn op de functie van praktijkondersteuner. Het onderwijs dat specifiek gericht is op de rol van praktijkondersteuner, bestaat uit onderwijs in cardiovasculair risicomanagement (7,5 EC), diabetes (5 EC) en astma en COPD (5 EC). Ook de doorlopende leerlijn Professionele Identiteit (5 EC) is opleidingsspecifiek. Het panel herkent in deze focus op chronische ziekten de nadruk op somatiek en de bijbehorende patiëntendoelgroep. Het panel heeft er begrip voor dat het onderwijs nog niet tot in detail is uitgewerkt (voor een planbeoordeling is dat immers niet vereist), maar merkt wel op dat op dit moment nog niet helder is hoe de opleiding gaat voorzien in een 'integrale benadering'. Dat geldt zowel voor de integrale benadering van preventie, monitoring, begeleiding, voorlichting en educatie als voor de integrale benadering van diabetes, hart- en vaatziekten en longaandoeningen (comorbiditeit). Het panel signaleert hetzelfde bij het sturen op zelfmanagement. Het is het panel op dit moment nog niet duidelijk hoe studenten leren hun grenzen te bewaken en ervoor te zorgen dat ze niet mede-probleemeigenaar worden. Het panel adviseert hier aandacht voor te hebben bij de verdere ontwikkeling van het programma, bijvoorbeeld binnen de leerlijn Professionele Identiteit.

Docenten en begeleiding

De opleiding kent zowel vormen van groepsbegeleiding als individuele begeleiding, die persoonlijk en intensief is. De begeleiding wordt verzorgd door een goed docententeam: de docenten zijn hoog opgeleid (zeven van de twaalf beschikken over een mastertitel, twee docenten zijn gepromoveerd, er is een lector en er is een in de kenniskring participerende docent), de docenten zijn (part time) werkzaam in het vakgebied en ze zijn allemaal didactisch geschoold. Tijdens de bezookdag toonden de docenten zich bijzonder enthousiast en betrokken. Het panel was met name onder de indruk van de manier waarop zij met behulp van rollenspellen onderwijs verzorgen in “meertaligheid”. (De praktijkondersteuner moet kunnen schakelen tussen communicatie met zorgverzekeraar, huisarts, en hoog- en laagopgeleide patiënten).

Wel meent het panel dat de docenten op dit moment nog niet een voldoende scherp beeld hebben van het verzorgen van onderwijs voor de specifieke Ad-doelgroep (waaronder mbo-4-opgeleide doktersassistenten). Die doelgroep is wezenlijk anders dan zeventien- en achttienjarigen die vanuit de havo en het vwo instromen in een hbo-bacheloropleiding als Verpleegkunde. De opleiding dient te voorzien in specifieke docentprofessionalisering op het gebied van Ad-onderwijs.

Naast begeleiding van docenten is er een stevig vangnet van andere vormen van begeleiding voor studenten, waaronder een hogeschoolpastoraat, studentpsychologen, een studentendecaan, een ‘team inclusief’, een ‘team huiselijk geweld’ en een vertrouwenspersoon.

Digitale leeromgeving

De digitale leeromgeving speelt bij deeltijdonderwijs een belangrijker rol dan bij voltijdonderwijs, zeker voor degenen die kiezen voor de variant met één lesdag in de drie weken. Het panel heeft de huidige digitale leeromgeving bekeken en ziet dat de opleiding onder andere gebruik maakt van bestaand materiaal en dat doelmatig inzet (bijvoorbeeld Juf Daniëlle voor anatomie-onderwijs). Tegelijkertijd meent het panel dat, gezien het belang van de digitale leeromgeving voor deze opleiding, de opleiding zich in moet spannen om het brede aanbod van bestaande faciliteiten voor online leren optimaal te benutten. Het panel denkt bijvoorbeeld aan het inzetten van kennisclips, quizen, zelftoetsen, mindmaps, fora etc., specifiek gericht op de Ad-doelgroep.

Samenvatting

Het onderwijsconcept dat zich kenmerkt door deeltijdonderwijs (twee varianten) en een relevante werkplek is sterk, studentgericht en past bij de doelgroep (werkende doktersassistenten). De focus op chronische aandoeningen komt duidelijk naar voren in het curriculum. In de tripartite overeenkomst wordt idealiter vastgelegd op hoeveel uur begeleiding op de werkplek de student kan rekenen.

De digitale leeromgeving oogt veelbelovend met het gebruik van bestaand materiaal voor online onderwijs. Wel meent het panel dat er meer gebruik gemaakt kan worden van het brede aanbod van bestaande faciliteiten voor online leren, specifiek ontwikkeld voor de Ad-doelgroep.

Docenten zijn hoog opgeleid en algemeen didactisch geschoold. Ze zijn werkzaam in het vakgebied, wat garant staat voor een realistische benadering van de werkpraktijk.

Op welke manier het programma rekening houdt met de specifieke kenmerken van de doelgroep, is niet voldoende duidelijk. Het panel verbindt hier een voorwaarde aan:

Maak de typische Ad-kenmerken zichtbaar, denkend aan de instromende student:

- Verduidelijk hoe het programma (opbouw, leerinhouden) rekening houdt met de instroom.
- Verduidelijk hoe in didactisch opzicht rekening wordt gehouden met de instromende student.
- Verduidelijk hoe docenten voorbereid worden op de instromende student.

Alles overwegende concludeert het panel dat de opleiding ten dele voldoet aan de criteria van standaard 2.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat system van toetsing.

Oordeel

Voldoet ten dele

Bevindingen en overwegingen

Visie op toetsing

De opleiding heeft een duidelijke visie op toetsing, in lijn met de toetsvisie van de CHE en passend bij een opleiding waarin werkplekleren centraal staat. De toetsing is namelijk leerwegaafhankelijk en geschiedt op basis van relevante producten die opgeleverd worden in authentieke beroepssituaties. Er wordt gewerkt met verschillende toetsvormen (assessment, opdracht, kennistoets, podcast, essay, video etc.) en elke onderwijseenheid wordt afgerond met één summatieve toets. De student heeft veel verantwoordelijkheid in het toetsstraject en heeft bijvoorbeeld inspraak in het toetsproduct.

De opleiding heeft voor elke onderwijseenheid een toetsmatrijs opgesteld. Een groot deel van de toetsmatrijzen stemt overeen met toetsmatrijzen uit de eerste twee jaar van de opleiding hbo-V. De opleiding beargumenteert dat vanuit het niveau van de eerste twee jaar van hbo-V: dat niveau overstijgt niet niveau 5 en daarmee zijn de toetsmatrijzen en toetsen bruikbaar voor de Ad POH. Voor de opleidings specifieke onderwijseenheden (die voor cardiovasculair risicomanagement, voor diabetes mellitus en voor astma en COPD) zijn opleidings specifieke toetsmatrijzen ontwikkeld. Deze mogen volgens het panel wat meer toegespitst worden op de Ad-doelgroep.

De toetsmatrijzen hebben betrekking op summatieve toetsen. Het panel meent dat de opleiding daarnaast ook een visie zou moeten ontwikkelen voor formatieve toetsing en deze door zou moeten vertalen naar formatieve toetsmomenten in de opleiding. Het ontwikkelen van gesprekstechnieken en bijbehorende meertaligheid kost tijd. Studenten hebben er baat bij om zicht te krijgen op tussentijdse resultaten van hun leerproces.

Kwaliteitsborging

De opleiding heeft de kwaliteitsborging van het toetsen goed op orde. Begeleiding en beoordeling worden gescheiden, bij alle cruciale toetsen wordt gewerkt met beoordeling door meerdere ogenparen, er wordt veel gekalibreerd, alle examinatoren beschikken over een basiskwalificatie examinering (BKE) en er wordt gewerkt met toetsmatrijzen, beoordelingsformulieren en rubrics. Soms wordt beoordeeld met een cijfer, soms met een onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Bij dat laatste merkt het panel op dat behalve een omschrijving van voldoende en goed, ook een beschrijving van excellent wenselijk is. Studenten moeten op voorhand zicht hebben op basis waarvan de opleiding tot het oordeel excellent kan komen.

Momenteel zijn er twee examencommissies: een CHE-brede examencommissie voor deeltijdopleidingen (DTO), waar de Ad's deel van uitmaken en een examencommissie voor de hbo-V, waar de Ad POH deel van uit zal gaan maken. Eén van de leden van de examencommissie hbo-V zit ook in de examencommissie DTO en heeft daarmee zicht op Ad's. Het panel mist echter inhoudelijke, POH-specifieke kennis in de examencommissie en ook in de toetscommissie. Het panel adviseert om in deze commissies een lid te benoemen dat over die kennis beschikt.

Afstuderen

De opleiding beschikt over een helder, generiek CHE Ad-afstudeerprotocol. Het panel stelt vast dat in dit protocol het Ad-niveau goed beschreven wordt.

De *position paper* (behorend bij de leerlijn Professionele Identiteit) zal deel uitmaken van het afstudeerdossier, maar mogelijk worden er nog één of twee andere onderdelen toegevoegd. Binnen de opleiding worden daar nog gesprekken over gevoerd. Dat geldt tevens voor de toetsmatrijs (waarvan wel al een conceptversie beschikbaar is). Verder is nog niet duidelijk of alle 7 CanMEDS-rollen aan bod komen bij het afstuderen en of op alle 18 beoogde leerresultaten gereflecteerd zal worden. Tot slot is nog niet vastgelegd welke opleidingsvertegenwoordigers de eindgesprekken voeren en de beoordelingen opstellen. Het panel vindt dat het afstuderen niet voldoende is uitgewerkt voor de opleiding.

Samenvatting

De opleiding heeft een duidelijke visie op toetsing, aansluitend op de CHE-visie en passend bij een opleiding waarin werkplekleren centraal staat. De toetsmatrijzen bevatten voldoende informatie en voor de POH-specifieke modules zijn POH-specifieke toetsmatrijzen ontwikkeld. Het panel adviseert om behalve summatieve toetsen ook (beleid voor) formatieve toetsen te ontwikkelen en implementeren. Studenten hebben daar baat bij.

De kwaliteitsborging is goed op orde, blijkens de toetsmatrijzen, beoordelingsformulieren, rubrics, BKE-scholing en het meerogenprincipe. Het panel adviseert om in de rubrics helder te maken wat studenten moeten doen om een 'excellent' te krijgen. Studenten hebben daar recht op.

De opleiding werkt met een examencommissie en een toetscommissie. In deze commissies is wel Ad-kennis aanwezig, maar geen POH-kennis. Het panel adviseert om in beide commissies een lid te benoemen dat over POH-specifieke kennis beschikt.

De opleiding beschikt over een goed uitgewerkt CHE-breed Ad-afstudeerprotocol, maar de opleidingsspecifieke uitwerking is niet voldoende. Het panel verbindt hier een voorwaarde aan:

Verschaf meer informatie over het afstuderen:

- Geef aan welke producten naast de *position paper* deel uitmaken van het afstudeerdossier.
- Geef aan op welke CanMEDS-rollen de student beoordeeld wordt.
- Geef aan op welke van de 18 beoogde leerresultaten de student beoordeeld wordt.
- Lever de (semi-)definitieve toetsmatrijs van het afstuderen aan.
- Geef aan wie (functies, geen namen) de eindgesprekken voeren en de beoordelingen opstellen.

Alles overwegende concludeert het panel dat de opleiding ten dele voldoet aan de criteria van standaard 3.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Gezondheidszorg

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts van de Christelijke Hogeschool Ede

Aanvraagnummer: AV-1843

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net